

Tervisekassa eesmärgid tulemuspõhisel rahastamisel.

Karl H. Peterson
Tervisekassa juhatuse liige
15.04.2026

TERVISEKASSA

Miks muutus on pakiline? Eesti kontekst

3x

kulud vs 2010

7,5%

SKP-st vs EL 10,2%

⚠ Tööjõukriis süveneb '25-'35.

- ca. 700 õde puudu
- Pooled perearstidest väljuvad tööturult
- 55% kulust = palgad
- Eriarstide osas sarnased mured.

Miks FFS-i loogika valdava meetmena enam ei toimi

Väärtus = Tervistulemused / Ravi maksumus

— Porter, 2010

- Teenuseosutajal on minimaalne kulu risk, enamik kulu riski on maksja kanda.
- Premeerib mahtu
- Palgasurve, tööjõusurve
- Ei motiveeri ennetust
- Ei panusta koordineerimisele
- Ei anna inimese terviklikku käsitlemist
- ¼ rahvastikust on ≥4 kroonilist haigust + sotsiaalprobleemid

Tervisekassa Alternatiivsete Maksemudelite (APM) portfell

ESMATASAND	HAIGLARAVI	EPISOODMAKSE	EELARVEPÕHINE	TULEMUSPÕHINE
Kapitatsioon + P4P Pearahamaksed ~9% boonuse potentsiaal.	Nord-DRG 70% / 30% Statsionaarses haiglaravis osalise riskiülekandega pakkuja poole	Insuldi raviteekond Kombineeritud makse insuldi- episoodi eest Eesti esimene episoodimudel	Haiglate globaaleelarved 1 HVA haigla globaaleelarve 6 haiglat 50/50 globaaleelarve / (FFS ja DRG)	Ravimilepingud 5 ravimit tootjapoolse tagasimaksega, kui tulemus- eesmärki ei saavutata

Integreeritud hoolekanne: Viljandi PAIK

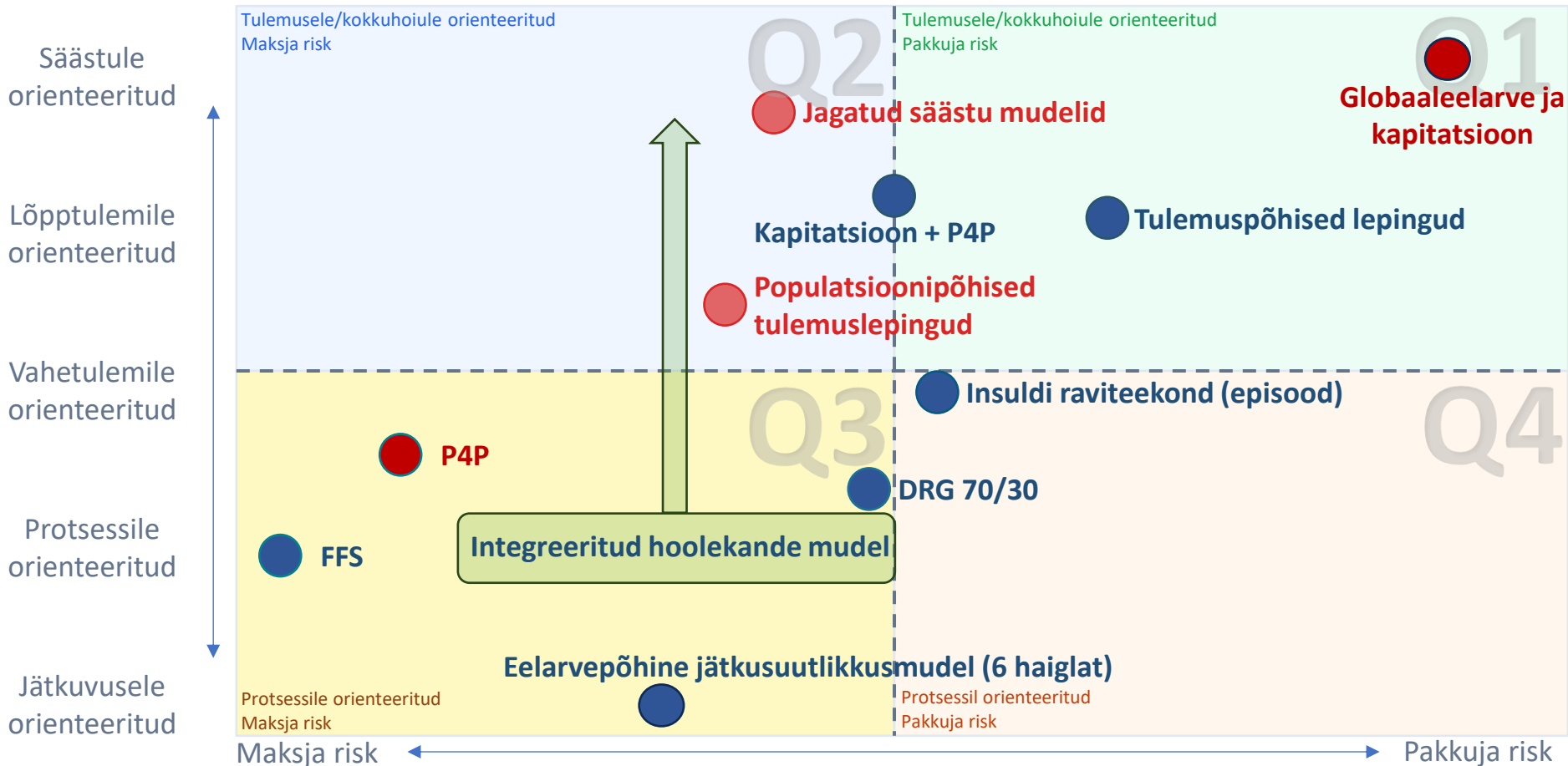
Integratsioonireform (heaolupiirkondade võrgustikud) + tervisejuhi amet esmatasandil

Strateegiline positsioneerimine: Riski omanik vs Protsess-Tulem-Sääst (Modifitseeritud Vlaanderen)

● Olemasolev

● Puuduv

● Uuendus

Kasutamata võimalused, seonduvad riskid ja rahvusvaheline tõendusbaas

1 Puuduvad mudelid

- Säästujagamise mudel
- Tulemuspõhised lepingud väljaspool ravimeid
- Populatsioonipõhine tulemusmudel
- Puhas tulemustasu leping (Pay For Performance e. P4P)
- Loomutruu Global budget
- Integreeritud ravi maksemudel (ACO)

2 Rahvusvaheline tõendusbaas

US MSSP ACO-d (USA)

1,8 mrd \$ nettosääst Medicare'ile (2022); kuid bruto jagamismaksud ületavad säästu

GB NHS QOF (UK)

Krooniliste haiguste protsessinäitajad paranesid; pikaajaline mõju tulemustele tagasihoidlikum

US Maryland GBR (USA)

679 M\$ sääst 4 aastaga; kulude kahanemine 6,8 % vs võrreldavad osariigid

EU Euroopa VBHC kogemus

Kvaliteet paraneb, kulude kokkuhoius pole läbimurret saavutatud (Arenguseire 2025)

Arenguseire stsenaarium 'Digilootus'

APM + digiinvesteering → kümnetes miljonites kokkuhoid, kuid mitte esimestel aastatel

Eestil on oma eripärad.

Perearstide ja tervishoiutöötajate puudus: kulu jagamine on Eestis väga piiratud ulatuses rakendatav.

Meil on enamjaolt väikeseid tegijaid kus finantspuhver sisuliselt puudub.

Globaaleelarve on meil teisel eesmärgil: tagada HVA ellujäämine, mujal maailmas on see riski nihutamiseks maksjalt teenuseosutajale.

Oluliseks kujuneb küsimus: mille arvel finantseerime tulemustasusid?

Elukaare kulu sõltub haiguse progressioonist.

Tehisaru transformermudelid (näiteks Delphi-2M) võimaldavad tuvastada inimese elukaare tervise trajektoori ning seeläbi tekib võimalus tasumisel arvestada trajektoori muutusega.

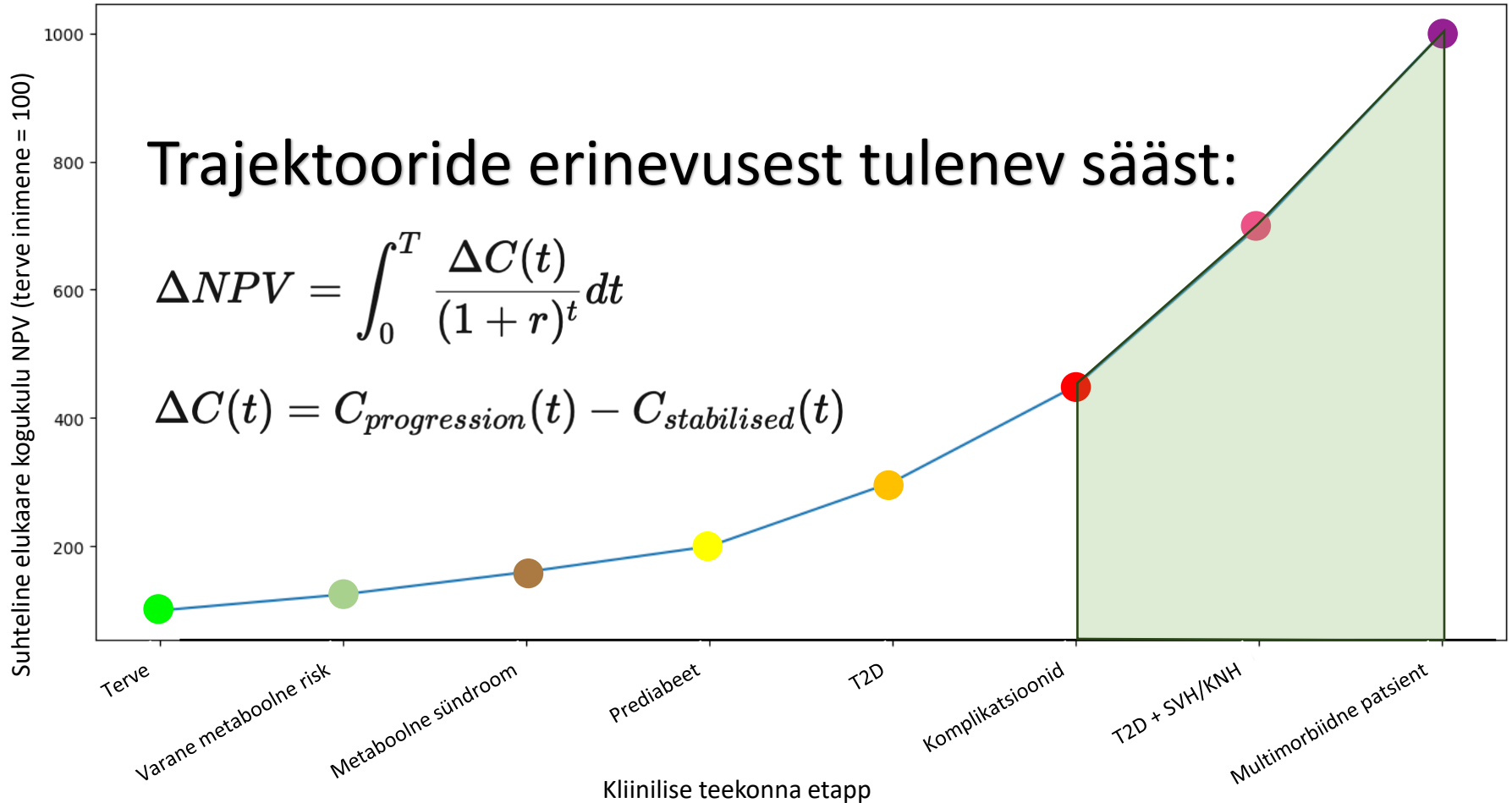
Eesti on selle uue võimalusega tööd alustanud.

Elukaare kulu eskaleerumine kardiometaboolse haiguse teekonnal.

Trajektooride erinevusest tulenev sääst:

$$\Delta NPV = \int_0^T \frac{\Delta C(t)}{(1+r)^t} dt$$

$$\Delta C(t) = C_{progression}(t) - C_{stabilised}(t)$$

EESMÄRK: tulemuspõhise rahastuse osakaal 2.5% 2025 -> 12% 2029

Lähiajal 2026–2027

Monitorime vastloodud perearsti mudeli toimimist.

TERVIKute tasumudel ja tulemusindikaatorid.

Laiendada episoodimakseid (insult → endoprotees).

Parandame andmekogude kasutatavust tulemite mõõtmiseks (STEEL)

PROM/PREM süsteemi rajamine.

SVH ennetusmudeli pilootimine

Keskmises perspektiivis 2027–2030

Käivitada TERVIK-ute rahastusmehhanism

Laiendame tulemuslepingutega hallatud teenuste hulka.

SVH ennetusmudeli eskaleerimine

Populatsioonipõhised tulemusmudelid.

Tulemusindikaatorite täiendamine tasumudelites.

Käivitame Delphi-EE trajektoore põhise säästujagamise lepingu piloodi.

TERVISEKASSA

**Eesti inimene elab tervena
kauem.**